

Sygn. akt IV Cz 370/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w S., IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Curzydło,

Sędziowie SO: Mariusz Struski, Elżbieta Jaroszewicz (spr.),

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2015r. w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko P. S.

o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny wygasł lub obniżenie alimentów

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia powoda A. S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w C., III Wydział Rodzinny i Nieletnich

z dnia 13 maja 2015r., sygn. akt III RC 200/14

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że na czas trwania niniejszego postępowania udzielić zabezpieczenia poprzez zawieszenie z dniem 1 czerwca 2015 roku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. I. O. pod sygn. akt Kmp 67/14 na podstawie tytułu wykonawczego - ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w C.8 listopada 2007 roku w sprawie III RC 154/07 ponad kwotę 300 zł (trzysta złotych) miesięcznie, oddalając wniosek w pozostałym zakresie,
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt. IV Cz 370/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w C. oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. pod sygn. akt Kmp 67/14, wskazując, że powód nie uprawdopodobnił zasadności roszczenia, zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, a ponadto zawieszenie postępowania egzekucyjnego byłoby usankcjonowaniem samowoli, albowiem powód od czerwca 2014r. nie łoży na rzecz syna, zaś dopiero postępowanie dowodowe zezwoli na prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy.

Zażalenie na powyższe postanowienie w całości wywiódł powód, podnosząc zarzuty naruszenia przepisów art. 737 kpc poprzez rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie ze znacznym przekroczeniem terminu ustawowego, co naraziło

powoda na dotkliwe konsekwencje w postaci obciążenia go kosztami utrzymania pozwanego ponad miarę, art. 738 kpc poprzez oddalenie wniosku o zabezpieczenie w sytuacji, gdy powód alternatywnie wniósł o zawieszenie postępowania egzekucyjnego w całości lub, z ostrożności procesowej, ponad kwotę 200 zł, art. 730¹ § 1 i § 2 kpc poprzez ustalenie, że powód nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia w sytuacji, gdy oczywistym jest, że nie udzielenie zabezpieczenia utrudni osiągnięcie celu niniejszego postępowania, oraz art. 730¹ § 3 kpc poprzez wydanie orzeczenia i nieuwzględnienie interesu powoda w takiej mierze, by nie obciążać go ponad potrzebę. W efekcie powód domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. akt Kmp 67/14 w całości, lub jego zawieszenie ponad kwotę 200 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że charakter prawny zabezpieczenia roszczeń determinują dwie główne cechy, tj. 1) o udzieleniu zabezpieczenia orzeka sąd w specjalnym rodzaju postępowania cywilnego i niezależnie od woli podmiotu, przeciwko któremu jest ono skierowane, oraz 2) zabezpieczenie to pozostaje w bezpośrednim i ścisłym związku z dochodzeniem roszczenia w postępowaniu sądowym lub przed sądem polubownym. Zasadniczym celem postępowania zabezpieczającego, jako postępowania pomocniczego, jest zapewnienie udzielenia natychmiastowej, ale i tymczasowej ochrony prawnej zainteresowanym podmiotom, tak aby całe postępowanie w sprawie osiągnęło swój cel. Pomocniczy cel postępowania zabezpieczającego sprowadza się do tego, że zawsze musi odwoływać się do realiów określonego postępowania rozpoznawczego, a decyzja o udzieleniu zabezpieczenia poprzedzona winna być potrzebą rozważenia konieczności zachowania równowagi pomiędzy sprzecznymi, ważnymi interesami stron, co zawiera dyrektywa zawarta w treści (...) § 3 kpc, zwana zasadą minimalnej uciążliwości zabezpieczenia.

Jednocześnie, jak stanowi przepis art. 730¹ § 1 kpc, udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 kpc).

Z ww. przepisów wynika konieczność uprawdopodobnienia roszczenia oraz to, że roszczenie to uprawnionemu przysługuje, innymi słowy, musi on wykazać wiarygodność roszczenia. Wykazanie istnienia roszczenia nie oznacza jednak udowodnienia faktu, ale jedynie wykazanie jego prawdopodobieństwa. Także interes prawny, jako druga przesłanka zasadności wniosku o zabezpieczenie musi zostać przez uprawnionego (powoda) uprawdopodobniony. Interes ten określa się jako obiektywną w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistą koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego o odpowiedniej treści (por. komentarz do art. 730¹ kpc pod red. T. Erecińskiego, w: LexPolonica). Jednocześnie podkreślić należy, iż zabezpieczenie powództwa przewidzianego w art. 138 kpc o uchylenie lub obniżenie obowiązku alimentacyjnego przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie jest wyłączone. Ze względu jednak na potrzebę szczególnej ochrony interesu osoby uprawnionej do alimentacji zawieszenie postępowania egzekucyjnego może mieć miejsce tylko wówczas, gdy powództwo jest uwiarygodnione w wysokim stopniu (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1980 roku III CZP 60/80).

Zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew konstatacjom Sądu I instancji, powód zdołał uprawdopodobnić w wystarczającym stopniu zarówno swoje roszczenie, jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Zważyć należało, że powód przedstawił szereg dokumentów, których analiza prowadzi do wniosku, że nie tylko uprawdopodobnił on, ale nawet udowodnił niektóre swoje racje przedstawione we wniosku o zabezpieczenie. Jednak analiza dotychczas zgromadzonego w sprawie materiału nie pozwala jeszcze, zdaniem Sądu II instancji, na przyjęcie, że żądane zawieszenie postępowania egzekucyjnego winno nastąpić w całości, jak tego przede wszystkim chce powód.

Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, że sytuacja życiowa, zdrowotna i materialna, w jakiej znalazł się powód uzasadnia przyjęcie, że obecnie zachodzi konieczność częściowego zawieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powodowi, tj. ponad kwotę 300 zł. To żądanie ma swoją podstawę prawną w przepisie art. 755 § 1 pkt 3 kpc, w myśl którego Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może zawiesić postępowanie egzekucyjne lub inne postępowanie zmierzające do wykonania orzeczenia.

Zważyć należało, że powód dla uzasadnienia swego stanowiska przedstawił szereg argumentów, spośród których do najważniejszych należą: zapadnięcie przez powoda na chorobę nowotworową, urodzenie się dwójki jego dzieci, zmniejszenie się znaczące jego dochodów, przyznanie mu statusu osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym. Z argumentacją tą należało skonfrontować zdarzenia, jakie w okresie od poprzedniego ustalenia alimentów dotyczyły pozwanego. W tym zakresie, nie pomijając stanu zdrowia pozwanego oraz wielości schorzeń, na jakie cierpi, a w konsekwencji i związanych z tym wydatków, nie sposób było jednak nie zauważyć, że pozwany z osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym (k. 13) stał się osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim (k. 72). Pozwany ponadto, nie dając sobie rady w technikum informatycznym, zmienił tę szkołę (k. 122) i kontynuował naukę w Liceum Ogólnokształcącym w (...) w C. dochodząc do wniosku, że w ten sposób zwiększają się jego szanse na ukończenie szkoły średniej i przystąpienie do matury (k. 69) oraz zdając sobie sprawę, że przy jego problemach zdrowotnych powinien się uczyć, by móc znaleźć lepszą pracę (k. 70). Jednak, jak wynika z oświadczenia samego pozwanego złożonego na rozprawie w dniu 17 czerwca 2015r. pozwany skończył liceum trzyletnie w (...) w C., nie podchodził do matury i rozpoczął naukę w zawodzie (...), aby zdobyć zawód (k. 137v). Z powyższego wynika, że pozwany najpierw zrezygnował z edukacji ukierunkowanej na zdobycie konkretnego zawodu, by kontynuować ją w celu uzyskania wykształcenia ogólnego, a następnie powrócił do swego pierwotnego planu zdobycia jednak konkretnego zawodu.

Sąd Okręgowy dostrzega w powyższym swoistą symptomatyczność postawy pozwanego, który nie radząc sobie, jak sam twierdzi, w dotychczasowej szkole, podejmuje decyzje związane z wyborem czy to innej szkoły, czy innej formy edukacji. Powód nie przystąpił do matury. Rozpoczął naukę na kursie zawodowym, który nie odbywa się jednak w trybie codziennych kilkugodzinnych zajęć. Jakkolwiek pozwany ma prawo poszukiwać swej drogi życiowej, w tym i zawodowej, niemniej jednak musi mieć świadomość, że powód nie w pełnym zakresie, i to w sytuacji, gdy w istocie sytuacja zdrowotna pozwanego, w przeciwieństwie do powoda, jest aktualnie lepsza, aniżeli wcześniej, będzie brał udział w tych jego poszukiwaniach.

Ponadto Sąd II instancji miał na uwadze zawartą w piśmie pozwanego z dnia 6.10.2014r. (k. 63-70) deklarację, z której wynika, że pozwany godziłby się na obniżenie przysługujących mu alimentów do kwoty 400 zł, a wówczas postarałby się znaleźć jakieś dorywcze zajęcie nie wpływające na jego stan zdrowia i na zaniechywanie nauki, które umożliwiłoby mu posiadanie środków na własne potrzeby. Z tej deklaracji dla Sądu II instancji jasno wynika, że po pierwsze pozwany widzi realne szanse dla siebie na znalezienie dorywczej pracy, a nawet takiej pracy, która nie wpływałaby na jego stan zdrowia, jak i na zaniechywanie nauki, co przy obranym obecnie kierunku edukacji powoda i jej trybie także w ocenie Sądu II instancji jest możliwe.

Powyższe zaważyło na tym, że zdaniem Sądu Odwoławczego należało zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji zmienić, uwzględniając tym samym w części, wywiedzione przez powoda zażalenie. Dostrzec bowiem należało istotną zmianę w ogólnej sytuacji rodzinnej, życiowej i przede wszystkim zdrowotnej powoda, który zapadł na nowotwór złośliwy przełyku (k. 45), obaj jego młodszy synowie są niepełnosprawni od okresu niemowlęcego (k. 50-51), a żona powoda cierpi na nowotwór złośliwy żołądka (k. 52).

W efekcie Sąd II instancji doszedł do wniosku, że udzielane na czas trwania niniejszego postępowania zabezpieczenia przyjmujące postać zawieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. I. O. pod sygn. akt Kmp 67/14 powinno, i to mimo treści ww. pisma pozwanego z dnia 6.10.2014r., obejmować kwotę ponad wysokość 300 zł miesięcznie.

W tym miejscu wypada dodatkowo wyjaśnić, że w związku z powyższym rozstrzygnięciem nie sposób mówić o tym, że niniejszym doszło do takiego zabezpieczenia, które równie byłoby zaspokojeniu roszczenia powoda. Nie może bowiem umykać uwadze, że powód przede wszystkim domagał się ustalenia wygaśnięcia swego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego, a alternatywnie zgłoszone żądanie dotyczącyobniżenia alimentów do kwoty po 200 złotych miesięcznie..

Co zaś się tyczy kwestii mieszkania w C. przy ul. (...), to uznać należało, że nie stanowi ona przekonującego argumentu w niniejszej sprawie, albowiem lokal ten stanowi współwłasność powoda i pozwanego, a zatem tak samo ewentualny dochód z jego wynajęcia mógłby zasilać budżet powoda, jak i pozwanego. Czynienie pozwanemu zarzutu, że mógłby czerpać korzyści finansowe z faktu posiadania tego lokalu (najem, sprzedaż) a tego nie czyni, jest całkowicie nietrafne, skoro taki sam zarzut można byłoby postawić i powodowi.

Na uwadze w niniejszej sprawie należało mieć też to, że wydane obecnie rozstrzygnięcie ma charakter tymczasowy. W rozstrzygnięciu końcowym dopiero Sąd da wyraz ostatecznemu wyważeniu wniosków wypływających z zebranego w sprawie materiału, w tym i racji uczestników. Ich analiza zostanie jednak przeprowadzona przez Sąd I instancji w toku dalszego postępowania.

Orzeczenie w niniejszym postępowaniu zabezpieczającym zapadło na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc. W pozostałym zakresie zażalenie podlegało oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.